

Butlletí electrònic de la SCEA

núm.85, març 2009

Assemblea SCEA i memòria 2008

El passat dissabte 7 de març es va celebrar l'Assemblea General de la SCEA. Entre d'altres temes tractats destaquem:

- La renovació dels càrrecs de la Junta Directiva. Aquesta és la nova composició:

Persona	c/e	Càrrec	Funció
Lluís Pagespetit	ambiental@viladraueducacio.com	President	Educació i participació en ENP
Elena Forcada	eforcada@lavola.com	Vicepresidenta	Organitzar 25 anys de la SCEA
Dèlia Batet	delia@celrogent.com	Secretaria	Redactar actes junta
Joan Solé	roada@uni.ictnet.es	Tresorer	Pla estratègic de l'entitat
Hilda Weissmann	Hweissmann@bcn.cat	Vocals	Representant al Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat de BCN
Juanjo Butron	jbutron@telefonica.net		Ass. nous projectes. Fòrum i jornades
Júlia García	jgarcia@esplai.org		Voluntariat. Pla estratègic. Relacions externes (FEEA, Seminario,...)
Glòria Arribas	tamtam@pangea.org		Relacions Externes (FEEA, Seminario,..)
Ester Sanglas	estersanglas@hotmail.com		Sortides i intercanvis
Marta Cuixart	mct@pangea.org		Comunicació i redacció nous projectes
Teresa Canyellas	cdre@parccollserola.net		Grup de documentació
Isabel Alves	ialves@pangea.org		Grup de documentació
Ana Prieto	prieto@pangea.org		Grup de documentació
Margarida Feliu	santamarta@viladraueducacio.com		Sortides intercanvis. Grup documentació
Tià Duñó	totsquatre@gmail.com		Participació edusost, fòrum i jornades . Guia d'activitats d'EA
Ramon Vidal	lescolarvidals@terra.es		Educació i participació Consell de Centres. Delegació Terres de l'Ebre Comissió Carta Europea de Turisme Sostenible
Arantxa Arnaiz	aarnaiz@lavola.com		Projectes Europeus
Teresa Franquesa	tfranquesa@mail.bcn.es		Col·lecció monografies
Xavi Camps	xavi@terramar.org	Delegació comarques Gironines	
Eva Jordà	reursos@didactic.cat	Delegació comarques Lleida	
Joan Manel Riera	enc@pangea.org	Representants	Comissió Consultiva Parc Montnegre
Carles Casanova	carlescasanova@yahoo.es		Corredor. Educació i participació ENP
Oscar Cid	cda-delta@xtec.cat		Comissió Consultiva Parc Collserola
Ariadna Pomar	scea@pangea.org	Secretaria tècnica administrativa	Consell per a la Sostenibilitat de les Terres de l'Ebre
			Dinamització web. Butlletí electrònic Guia d'activitats d'EA

- La presentació de la memòria de l'any 2008 de la SCEA. Aquest any hem canviat una mica el format i hem intentat fer més comprensibles els números cada vegada més complexes de l'entitat. La podeu trobar a la pàgina web de l'entitat: <http://www.pangea.org/scea/scea.htm>

- L'elaboració d'una borsa de treball dins de l'entitat. La Junta està elaborant un document propi, on s'orientarà sobre els preus dels honoraris professionals.
- Els projectes que arrenquen durant l'any 2009 són la Guia d'Activitats d'Educació Ambiental, la Maleta dels Residus i El laboratori de Canvi Climàtic i Biodiversitat. Us mantindrem informats de tots tres projectes.

Després de l'Assemblea vam començar la segona part de la jornada; la calçotada. Vam poder gaudir d'uns autèntics calçots vallesans en una masia fantàstica. Moltes gràcies a la Dèlia i a la seva família per la seva hospitalitat!

Articles revista FRG

La Fundació Roca i Galès cedeix un espai de les seves oficines a la Societat Catalana d'Educació Ambiental. La Fundació té com a objectiu la promoció i difusió del cooperativisme a Catalunya.

Cada mes publica una revista, Cooperació Catalana, que es distribueix arreu del territori català, des de biblioteques fins a llibreries.

En el conveni signat per les dues entitats, la SCEA es compromet a col·laborar amb l'apartat de medi ambient de la meitat de números que es publiquen de la revista. Aquesta és una oportunitat per donar a conèixer projectes, experiències, o un espai on dir-hi la vostra respecte qualsevol temàtica relacionada amb el medi ambient, en el seu sentit més ampli. Els articles no cal que siguin inèdits, han de ser de dues o tres pàgines i poden anar acompanyats de fotografies.

Si ens envieu un article ens encarreguem de fer-lo arribar a la Fundació perquè el publiqui.

Animeu-vos!

Guia d'activitats d'EA

Com us vam informar a començaments d'any, el Consell de Centres s'ha posat en marxa per elaborar una Guia d'Activitats d'Educació Ambiental.

La proposta consisteix en una publicació que reculli una bateria de criteris de qualitat i unes activitats exemplificadores d'aquestes bones pràctiques.

La guia neix amb tres objectius:

- Establir un grup de debat per definir criteris de qualitat d'activitats d'educació ambiental i desenvolupament sostenible.
- Aplicació pràctica en una guia que reculli activitats que tinguin en compte aquests criteris i que pugui ser usada en cursos de formació d'educació ambiental que pugui portar a terme, en un futur, l'entitat.
- Dinamitzar el Consell de Centres i promoure un debat entre entitats i empreses que estan portant a terme activitats d'educació ambiental.

S'ha creat un grup de treball, on diferents membres del Consell de Centres i d'altres Centres d'Educació Ambiental de l'àmbit català, estan ajudant a dissenyar aquesta guia i els criteris de qualitat. En aquest grup de treball hi ha participat:

Dèlia Batet (Cel Rogent); Marta Doñoro (Can Coll Collserola); Alfons Raspall (Can Coll Collserola); Marta Lacruz (La Vola); Xavier Béjar (Tosca) Anna Ros (Tosca); Júlia Garcia (Fundació Catalana de l'Esplai); Jesús Canelo (Fundació Catalana de l'Esplai); Carles Xifra (Fundació Catalana de l'Esplai); Pere Vives (Mas d'en Pedro); Joan Manel Riera (Escola Natura el Corredor); Margarida Feliu (CIEP Santa Marta); Ester Sanglas (CIEP Santa Marta) Ariadna Pomar (SCEA).

S'han fet dues reunions, que s'han dedicat a elaborar una llista de criteris de qualitat que es consideren importants per a la realització de qualsevol activitat d'EA i començar a definir-los. Més endavant es decidiran l'abast i el tipus d'activitats exemplificadores d'aquests criteris.

El projecte té el suport del Departament de Medi Ambient i Habitatge i de l'Àrea de Territori i Paisatge de l'Obra Social de Caixa Catalunya.

La sòcia del mes

Montserrat Roca Tort

Sóc professora d'institut de secundària, visc a Igualada, estic casada i tinc dos fills de 27 i 29 anys.

Vaig néixer a Barcelona, a ciutat vella, el febrer de 1954.

Vaig estudiar a les Carmelites de la Caritat del carrer Lladó, en un col·legi que ara ja no hi és, després vaig anar a estudiar el batxillerat superior i el preu a l'institut Joan Maragall, quan encara només era de noies.

Vaig estudiar Biologia a la Universitat de Barcelona a l'edifici de la plaça Universitat i

quan encara no havia acabat la carrera vaig començar a treballar donant classes de 7è i 8è d'EGB a una acadèmia (de pis) a Can Vidalet a Esplugues.

El 1977, un cop acabada la carrera, vaig anar a treballar a Igualada a l'institut de formació professional Milà i Fontanals i he continuat treballant a l'educació Secundària fins ara que sóc professora de l'IES Pla de les Moreres de Vilanova del Camí.

Des de fa uns anys, també sóc professora associada al Departament de Didàctica de les Ciències Experimentals i la Matemàtica de la UAB, faig classe de Didàctica de la Biologia en la formació inicial del professorat de secundària.

Actualment des del curs passat no sóc a l'IES, estic com a tècnica en el Programa d'Educació Ambiental del Departament d'Educació. Formo part d'un equip de tres persones amb dedicació parcial que estem al CDEC i que entre altres tasques participem en la coordinació del Programa d'Escoles Verdes.

Un cop repassada la història acadèmica i professional cal dir que la meua manera de veure i viure la feina, és fruit d'aquesta formació però sobretot del que he après participant en moviments com l'escoltisme, el muec, el grup de mestres de l'Anoia, i altres organitzacions socials i polítiques.

1- Un moment important en la teua trajectòria professional

Em costa assenyalar un moment important en la meua trajectòria, però puc destacar dos fets o situacions que de ben segur han determinat la manera de viure la meua feina com a professora de secundària.

En primer lloc vaig començar a treballar en el món de l'educació en un context molt ric, obert i engrescador, es començava a aplicar la LGE del 70, que tot i que va ser criticada va representar un gran impuls per l'educació a Espanya. Eren els darrers anys de la vida de Franco i els primers de la transició, en els que hi havia molta participació entorn a l'escola, demanda de places escolars, reivindicació de la participació dels pares, inici de diferents grups locals de renovació pedagògica,...

En segon lloc vaig participar en el primer curs de màster per l'educació secundària que va organitzar la UAB, això em va posar en contacte amb el departament de didàctica de les ciències i em va permetre iniciar un procés de reflexió i recerca entorn a la pròpia pràctica. Treballar a l'IES i a l'hora aprofundir en les noves aportacions de la didàctica ha permès que sempre hagi viscut la feina com un procés d'aprenentatge, i m'ha ajudat a mantenir el meu compromís en la millora de l'educació.

2- Un desig per l'Educació Ambiental

Sóc molt "nova" en el món de l'educació ambiental i em fa certa por manifestar un desig que pot semblar contradictori. Per una banda m'agradaria que d'aquí un temps, en el marc de l'educació formal, no calgués parlar de l'educació ambiental, perquè els seus principis, valors i coneixements estiguessin completament integrats en la vida de les escoles i instituts. Això voldria dir que s'hauria fet un gran pas endavant en la definició dels objectius de l'educació i en el model d'escola.

Per altra banda m'agradaria mantenir la riquesa que suposa la implicació de diferents professionals, i diferents mirades a l'hora de la discussió del que fer a l'escola. Potser aquestes idees no són tan contradictòries, perquè una escola que integra els valors de la sostenibilitat ha de ser una escola oberta també a diferents veus i mirades i per tant a diferents professionals .

3- El llibre que tens a la tauleta de nit

Sempre tinc alguna novel·la, llegeixo el que les amigues i amics em deixen o recomanen, actualment estic llegint "La lengua salvada" d'Elias Canetti. És el tercer llibre de la seva obra completa i és l'autobiografia que va del 1911 a 1971.

LES VOCALIES INFORMEN...

Servei de Documentació d'Educació Ambiental

GIONO, J. *L'home que plantava arbres*. Barcelona: Viena, 2008. 73 p.

Història d'Elzéard Bouffier, un home de muntanya que decideix transformar el paisatge que l'envolta plantant arbres incansablement sense que ningú en sàpiga res.

LLISTOSELLA, J.; SÀNCHEZ-CUXART, A. *Els arbres dels carrers de Barcelona*.

Barcelona: Universitat de Barcelona, 2007. 114 p.

Llibre principalment il·lustrat que conté la reproducció, en forma de làmina i com si fossin plecs d'herbari, de les 81 espècies d'arbres més freqüents en els carrers de Barcelona.

RODRÍGUEZ-GUERRA, M.; GUILLÉN-SALAZAR, f. *El parque zoológico, un nuevo aliado de la biodiversidad: guía para la aplicación de la Ley 31/2003 de*

conservación de la fauna silvestre en los parques zoológicos. Madrid: Ministerio de Medio Ambiente. Dir. Gral. para la Biodiversidad; Fundación Biodiversidad, DL 2007 . 84 p. Guia sobre com interpretar i com aplicar la *Ley 31/2003* en España, de gran utilitat per orientar la feina de conservació en els parcs zoològics i per a facilitar la tasca de totes aquelles persones que treballen en aquest context.

El jardín viviente [DVD]. Dirección, guión y cámara: Luis Juan Gonzalez. Valladolid: Divisa Home Video, 2003. 4 DVD: 309 min.
Sèrie documental formada per dotze capítols que ens presenten la vida animal existent en un espai tan proper com és el jardí.

Sortida de la SCEA

L'EA que s'està fent als ENPs del Ripollès

6 i 7 de juny 2009

PRE-PROGRAMA

Dissabte 6 de juny

10-10:15h Trobada al Centre de BTT/Alberg de Sant Joan de les Abadesses

Presentació: Context/Situació de l'educació ambiental al Ripollès.

DINAR (A l'alberg)

SORTIDA: Visita a l'equipament del Molí Petit, situat a Sant Joan de les Abadesses i gestionat pel CEA Alt Ter. Realització d'una activitat a l'espai de les Riberes de l'Alt Ter.

SOPAR (A l'alberg)

Activitat de nit (per concretar)

Diumenge 7 de juny

ESMORZAR (A l'alberg)

SORTIDA: Visita a un dels espais d'interès natural (ENPs) i Xarxa Natura 2000.

DINAR (Lloc a concretar)

ALLOTJAMENT

Ens allotjarem a l'alberg de Sant Joan de les Abadesses, situat al costat de la ruta del Ferro. Les habitacions són de 4 places. De moment s'han reservat **24 places**.

PREU

El **transport** es farà en cotxes particulars. Es procurarà que el nombre de cotxes que hi anem ens permeti tenir prou mobilitat sense que això impliqui un cost elevat.

La reserva a l'alberg l'hem fet com a grup i inclou **una pensió completa i l'allotjament**. El dinar del diumenge està per concretar. Tenim com a màxim fins l'1 de maig per a confirmar-la.

El preu aproximat de la sortida (sense transport ni dinar de diumenge) és de:

Adult soci de la SCEA	27,75 €
Adult no soci de la SCEA	30,5 €
Menors de 5 a 14 anys	Per concretar

Per poder fer una previsió de places, els que estigueu interessats en venir-hi ens ho hauríeu de dir abans del 15 d'abril!

Animeu-vos!

Donem la benvinguda a...

... Anna Subirana Iborra, número de sòcia 424

... Roser Ylla Boré, número de sòcia 425

Formació

- **Cursos on-line sobre sostenibilitat** pel primer semestre de 2009. El projecte Ecouniversidad està coordinat pel Campus per la Pau de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC), Eco-union i Ecoserveis i altres entitats. La seva web és: <http://www.ecouniversidad.eu>
- L'Agenda 21 farà una sessió de formació el dijous 22 d'abril al Centre Cultural Casa Elizalde, C/València,307. La **formAcció21** serà per tal de treballar conjuntament els objectius compartits i emprendre noves accions com a organitzacions signants del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat. Aquesta vegada la jornada està adreçada als signants que encara no heu fet un pla d'acció, per tal d'oferir suport i recursos pràctics per a l'elaboració del vostre plaCal. Confirmar la preferència horària (matí o tarda) i l'assistència per telèfon o per correu electrònic a la secretaria de l'Agenda 21. Les places són limitades. Per més informació: agenda21@bcn.cat - <http://www.bcn.cat/agenda21> - Tel: 93 256 25 93

**Centre d'Estudis
Suport Associatiu**

- **Cursos del Centre d'Estudis Suport Associatiu** de la Fundació Catalana de l'Esplai; el curs de monitor/a, de director/a i altres cursos de gestió associativa o d'intervenció social. Podeu trobar més informació a: www.support.org

Subvencions, premis i ajuts

- La **Diputació de Girona** ha obert una convocatòria per seleccionar les activitats que formaran part de les campanyes “**Del mar als cims**”, “**Els tallers ambientals**” i “**Educació Ambiental a l’abast de la gent gran**”, segons les bases publicades al Butlletí Oficial de la Província de Girona núm. 211, de data 3 de novembre de 2008. El model de sol·licitud s’ha d’omplir directament a l’ordinador (www.ddgi.cat), i es podrà presentar de forma convencional (imprimir-lo, signar-lo i presentar-lo al registre) o de forma telemàtica (signar-lo electrònicament). El termini de presentació de sol·licituds és el 14 d’abril.

Podeu trobar les bases i la convocatòria d’aquesta campanya a la pàgina web de la Diputació de Girona i si voleu més informació podeu trucar al 972 185 084 o escriure a abosch@ddgi.cat.

- La Comissió de l’Agenda Llatinoamericana convoca el **Premi a la Difusió del decreixement**, com alternativa al creixement il·limitat. Es premiarà la persona, comunitat, entitat, etc. que, mitjançant treballs escrits; organització de cursos o conferències; treballs de recerca; realització de material audiovisual; creació de material pedagògic dirigit a persones adultes o a escolars; execució d’accions directes, etc., millor difongui els principis del decreixement. El premi està dotat amb 500 €. La decisió del jurat es farà pública el primer d’octubre de 2009. El termini per rebre sol·licituds s’acaba el 30 de juny. Per més informació:

<http://www.udg.edu/LinkClick.aspx?fileticket=etm2xqXluNw%3D&tabid=9407&language=ca-ES>

Sabeu que..

- **Can Coll** Centre d’Educació Ambiental del Parc de Collserola organitza unes **activitats relacionades amb el món rural** en motiu de la **Festa de la Primavera**. El diumenge 29 de març de 10.30 a 14. Podreu participar en tallers, xerrades, passejades de descoberta, exposicions, taller especials per infants, racons de pintura i dibuix, llibres especialitzats i de contes ..., tot girant al voltant de conreus ecològics i sostenibles. Més informació: http://www.parccollserola.net/catalan/i_gaudir/centres/canroll_contenido.htm#acces
- La Càtedra UNESCO de Sostenibilitat organitza el **II Congrés Internacional de Mesura i Modelització de la Sostenibilitat** - ICSMM 2009, el qual es celebrarà els dies 5 i 6 de novembre de 2009 a Terrassa. L’últim dia de recepció de resums és l’1 d’abril. Per més informació: <http://icsmm09.upc.edu/ca/content/inici>
- Xerrada sobre “**La Llei de Responsabilitat Ambiental i el Reglament que la desenvolupa**” organitzada el proper dijous 2 d’abril per la Vocalia Territorial de Catalunya Central del Col·legi d’Ambientòlegs de Catalunya (**COAMB**). A la Biblioteca del Casino de Manresa a dos quarts de vuit de la tarda. L’objectiu d’aquesta xerrada és apropar les implicacions de la Llei 26/2007 i del Reial Decret 2090/2008 que la desenvolupa parcialment i que entrarà en vigor el proper mes d’abril. Per més

informació:

<http://www.coamb.cat/index.php?contingut=43&id=39&lia=39&any=&mes=#not0>

- **L'Hort de la Sínia** ens han fet arribar les seves **activitats** per aquest any 2009. En destaquem algunes com: Taller de plantes aromàtiques i medicinals, que es desenvoluparà el dissabte 18 d'abril, de 10:00 a 13:00 h i el dissabte 17 d'octubre, de 10:00 a 13:00 h. Aprendre a identificar les plantes aromàtiques i medicinals del nostre entorn i coneixerem les seves propietats, per a què serveixen i com poden ajudar a millorar la nostra salut. Realitzarem un joc en el jardí dels sentits per a descobrir tots aquests aspectes i acabarem l'activitat prenent la "tisana de les bruixes". Cost: 20 € per persona. Per més informació: www.siniadelgaia.com – sinia@siniadelgaia.com – Tel. 977 652 212
- En Josep Maria Llorach ha preparat per aquesta **setmana santa** unes **sortides** per conèixer i reconnectar-nos amb la natura. Al Delta de l'Ebre, les muntanyes de Prades i Els Ports. Si voleu participar en alguna d'aquestes activitats i encara no ho heu fet, podeu contactar amb ell: Tel: 977 322 322 - celiterra@tinet.cat - <http://entre-cel-i-terra.blogspot.com>
- Terramar participa en l'organització de les **activitats de Setmana Santa als Aiguamolls de l'Emporda**. Per més informació: http://mediambient.gencat.net/cat/el_medi/parcs_de_catalunya/aiguamolls/activitats/activitats/Activitatsdesetmanasanta2009.jsp?ComponentID=168322&SourcePageID=15918#1

- El **CADS** (Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya) posa en marxa el projecte **Petites idees per garantir un gran futur**. L'objectiu és presentar diferents exemples del que hom pot fer i s'està fent des de diferents àmbits de la vida quotidiana, per fer front al canvi climàtic i contribuir a desenvolupament sostenible de les nostres activitats diàries. Durant 40 setmanes presentaran un seguit d'idees imaginatives sobre petites accions quotidianes que ens ajudin a viure millor a nosaltres avui, però alhora també contribueixin a una millor qualitat de vida per la resta d'habitants del planeta ara i en el futur. Per més informació: http://www15.gencat.net/cads/AppPHP/index.php?option=com_content&task=view&id=512&Itemid=128
- Voleu fer un **passeig en tramvia** -des del Passeig de Gràcia a República Argentina- per la Barcelona de fa 100 anys? És un document extret de la Filmoteca Espanyola, on podreu veure l'ambient i el caos de la Barcelona del 1908, allò si que era fer vida al carrer! Ho trobareu a: <http://www.europafilmtreasures.eu/PY/245/see-the-film-barcelona-by-tram>
- Podeu veure el vídeo de la **campanya d'AulaMèdia "Per una mirada crítica: Educació en Comunicació"**, que es desenvoluparà durant tot l'any 2009 amb la intenció de reivindicar l'educació mediàtica a les aules i el desenvolupament de la Llei de l'Audiovisual. <http://aulamedia.wordpress.com/2009/02/11/per-una-mirada-critica/>

- El Centre Terminològic TERMCAT ha publicat el **diccionari en línia Noms de plantes**, que inclou més de 25.000 noms catalans de vegetals. Aquest recurs és la primera versió d'un projecte en curs d'elaboració, el Recull de noms catalans de plantes, obra en que treballa actualment un equip format per botànics, filòlegs i terminòlegs, vinculats al Laboratori de Botànica de la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona, la Institució Catalana d'Història Natural i el TERMCAT. Més informació a <http://www.termcat.cat>
- Ens ha arribat la informació de la creació d'un **kit didàctic per a la construcció d'un telescopi de Galileu**, en motiu de l'any internacional de l'Astronomia. El kit consta de totes les peces i lents necessàries per construir fàcilment el telescopi i dos oculars. Per més informació: Tf.93 562 1605 www.opticspedret.com info@opticspedret.com
- La **SCEA ha participat en el debat** - tertúlia de dijous 26 de març que va tenir lloc a **TV3**, al programa dels Matins. Aviat penjarem a Internet el vídeo perquè pugueu veure què va dir la SCEA respecte a l'estudi que ha sortit de la Fundació Mafre, on indica que els ciutadans no estan disposats a sacrificar-se per la mitigació del Canvi Climàtic.
- Podeu fer servir el correu d'**scealist** per comunicar-vos amb altres membres de la SCEA: per passar informació als socis i sòcies sobre activitats, cursos o pel·lícules, que trobeu interessants. O per donar la vostra opinió sobre una notícia, una situació, etc. Animeu-vos!

SCEA

Societat Catalana d'Educació Ambiental

C. Aragó 281, 1r 1a. 08009 Barcelona.

Tel. 93 488 29 79 Fax 93 487 32 83

A/e: scea@pangea.org

www.pangea.org/scea

SDEA

Servei de Documentació d'Educació Ambiental

Centre de Recursos Barcelona Sostenible

C. Nil Fabra 20. 08012 Barcelona.

Tel. 93 237 47 43 Fax 93 237 08 94

A/e: documentacioambiental@bcn.cat

www.pangea.org/scea/sdea.htm